

УДК: 378.1-054.6

А.С. КРЕМЕНЧУК,

*викладач кафедри іноземних мов з латинською та українською мовами
ДЗ «Луганський державний медичний університет» (м. Рубіжне)*

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

Статтю присвячено обґрунтуванню доцільності застосування педагогічних технологій формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків протягом вивчення дисциплін гуманітарного циклу, зокрема під час вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна». У статті проведено аналіз літератури з питань формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків. Автор висвітлює сутнісні характеристики технологій формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків, їхні принципи, основні положення концепції, методи, форми та засоби навчання. Автор зазначає необхідність поєднання педагогічних технологій з приділенням уваги технології комунікативного навчання іншомовній культурі.

Ключові слова: полікультурна компетентність, педагогічні технології, інтенсивне навчання, інформаційно-комунікаційні технології, іноземні студенти-медики, гуманітарні дисципліни.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації суспільства, фактичного стирання кордонів між країнами перед сучасною освітою постають нові виклики. Кінцевою метою освітнього процесу стало формування полікультурної особистості, здатної до соціалізації не лише в суспільстві своєї держави, а й в інших державах, із відмінною культурою та менталітетом.

Полікультурна компетентність – це інтегральна характеристика особистості, яка являє собою систему полікультурних знань, навичок, умінь, цінностей, полікультурних якостей, досвіду, що необхідні для життя, діяльності в полікультурному соціумі для взаємодії з представниками різних культур. Формування полікультурної компетентності неможливе без формування комунікативної компетентності – здатності індивіда до розв’язання проблем, до цілеспрямованої продуктивної діяльності та кооперації за допомогою обміну інформацією [3].

За даними Міністерства освіти й науки України, наразі в Україні навчаються понад 66 тис. іноземних студентів [6]. Спостерігається тенденція зростання кількості іноземних студентів в Україні. У той же час зростає необхідність технологічного забезпечення освітнього процесу при викладанні гуманітарних дисциплін. Актуальність обраної теми зумовлюється необхідністю формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків під час вивчення гуманітарних дисциплін в умовах недостатньої наукової та навчально-методичної бази.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасний стан підготовки іноземних студентів – майбутніх медиків досліджували В. Абрамова, Ю. Більбот, Л. Гайдич, Л. Глушко, С. Кобець, Є. Нейко, Є. Петрошенко, Л. Сербіненко, С. Рябий, О. Хомко, О. Яцишина. Формування полікультурної компетентності іноземних студентів підготовчих відділень ВНЗ досліджували Л. Богиня, Н. Булгакова, І. Колечкіна, Т. Криворучко, О. Палка. Розвиток професійних

мовленневих умінь іноземних студентів розглядали В.Коломієць, В.Тарасенко. Формуванням полікультурної компетентності іноземних студентів вищих навчальних закладів різних спеціалізацій присвячено відносно велику кількість праць, зокрема формуванню полікультурної компетентності іноземних студентів вищих технічних навчальних закладів (Н. Булгакова, О. Палка, А. Приходько та ін.); вищих педагогічних навчальних закладів (О. Гуренко, О. Котенко, та ін.) вищих медичних навчальних закладів (Г. Щербакова). Хоча стан розробленості проблеми вивчення мов (української, російської) залишається достатнім, розробленість та доцільність використання педагогічних технологій формування полікультурної компетентності в іноземних студентів-медиків протягом вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна» потребує більш ретельного розгляду.

Формулювання мети. Метою статті є дослідження концептуальних положень та засобів реалізації інноваційних педагогічних технологій, які сприяють формуванню полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків протягом вивчення гуманітарних дисциплін (на прикладі дисципліни «Українська мова як іноземна»). Виходячи з мети роботи сформульовано такі завдання: 1) дослідити інноваційні педагогічні технології освітнього простору української вищої школи, виявити найбільш оптимальні для формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків; 2) дослідити основні концептуальні положення, мету, форми і засоби навчання, приклади практичної реалізації кожної педагогічної технології; 3) виявити можливі взаємозв'язки між технологіями, позитивні та негативні аспекти реалізації в освітньому просторі непрофільного вищого навчального закладу.

Виклад основного матеріалу. Протягом дослідження концептуальних положень та засобів реалізації найбільш оптимальних педагогічних технологій формування полікультурної компетентності в іноземних студентів-медиків було розглянуто 22 педагогічні технології. Для подальшого теоретичного вивчення перевагу було віддано тим технологіям, які відповідали віковим особливостям студентів, їхній зорієнтованості на професійне навчання, мали комунікативно-компетентнісну спрямованість, продуктивний характер взаємодії та особистісно орієнтований підхід у навчанні. Таким чином, були виокремлені та взяті до розробки такі педагогічні технології: 1) технологія комунікативного навчання іншомовної культури; 2) технології інтенсивного навчання; 3) інформаційно-комунікаційні технології; 4) технологія особистісно орієнтованого навчання; 5) технологія вітагенного навчання.

Технологія **комунікативного навчання іншомовній культурі** (КНІК) успішно реалізується багатьма навчальними закладами України. Автором технології є російський вчений Є.І. Пассов. Основним положенням технології є таке: «Мова є одночасно і метою, і засобом навчання». Виходячи з цього положення, цілями технології є навчання іншомовному спілкуванню за допомогою спілкування, а також засвоєння іншомовної культури. Відповідно до технології мова має використовуватися як засіб спілкування, ідентифікації, соціалізації та залучення індивіда до культурних цінностей [2, с. 144]. Зміст навчання має базуватися на таких принципах: 1) *принцип комунікативної спрямованості*; 2) *принцип функціональності*; 3) *принцип ситуативності*; 4) *принцип особистісної орієнтації спілкування*; 5) *принцип колективної взаємодії*; 6) *принцип моделювання*. Вправи, на яких базується процес навчання, поділяються на комунікативні та умовно-комунікативні.

Технологія КНІК є однією з найефективніших технологій навчання іноземної мови. Секрет цієї ефективності в тому, що при навчанні тренується вся система іноземної мови, а не окремі її елементи. Процес іншомовної освіти здійснюється в діалозі двох культур – рідної та іншомовної, що сприяє формуванню полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків при вивченні дисципліни «Українська мова як іноземна». Варто зазначити, що технологія КНІК передбачає мінімальне приділення уваги граматичній стороні мови, що вивчається.

Оскільки програма навчання української мови як іноземної для студентів-медиків має стислий характер, практично доцільним має бути використання **інтенсивних технологій навчання**. Інтенсивні технології поділяються на багато видів, які мають різні методи, але спільні принципи організації навчання. Для формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків доцільно використовувати технологію В.Ф. Шаталова, метод ділової гри. Принципи навчання із застосуванням інтенсивних технологій такі: 1) *принцип особистісного спілкування*; 2) *принцип колективної взаємодії*; 3) *принцип поетапно-кон-*

центричної організації матеріалу; 4) принцип особистісно-рольової організації навчального матеріалу.

При навчанні з використанням інтенсивних технологій використовуються прийоми на активізацію свідомих та підсвідомих процесів психіки для створення варіативної мовної бази. Найяскравішим прикладом є технологія В.Ф. Шаталова. Ця технологія дозволяє розкрити потенціал кожного учня за рахунок активізації роботи психофізіологічних механізмів, які відповідають за сприйняття, систематизацію та аналіз інформації; створення сприятливих психологічних умов для повноцінної самореалізації особистості [2]. Для реалізації технології використовуються спеціальні види наочності: опорні сигнали, опорні конспекти, довідні картки тощо. *Опорний сигнал* – емоційно яскравий матеріал, що має одне значення і легко запам'ятовується: малюнки, позначки, ключові слова, речення. *Опорний конспект* – це роздатковий матеріал, зміст якого вибудовується з опорних сигналів. *Довідні картки* використовуються для заповнення на випадок, якщо деякі елементи змісту опорного конспекту є незрозумілими. Засвоєння навчального матеріалу здійснюється на двох рівнях: 1) опрацювання опорних конспектів; 2) відтворення опорних конспектів. Для створення сприятливих психологічних умов для самореалізації особистості технологією В.Ф. Шаталова передбачено досить щадну систему оцінювання. Усі оцінки, окрім «відмінно», в журналі викладача виставляють олівцем. Будь-яку небажану оцінку учень може виправити. Варто зазначити, що реалії вищої школи дозволяють використовувати деякі аспекти технології В.Ф. Шаталова і застосовувати їх на певних етапах, наприклад, під час підготовки студентів до усного монологічного висловлювання іноземною мовою з певної теми.

Говорячи про інтенсивні технології навчання, варто відзначити метод ділової гри. Ділова гра передбачає імітаційне моделювання ситуації проблемного змісту, у якій відбувається рольова взаємодія учасників гри у суспільній діяльності. Ділова гра має бути організована за принципом діалогічного мовлення та принципом двоплановості ігрової навчальної діяльності. Розробка ділової гри починається з двох моделей: імітаційної та ігрової. *Імітаційна* модель має мету, предмет гри, систему оцінювання. *Ігрова* модель містить такі компоненти: сценарій, правила, цілі, ролі й функції учасників гри. Основне навчальне й виховне навантаження покладено на кінцевий етап – розбір гри. Приклади ділових ігор: 1) імітаційні вправи на закріплення важливих навичок або понять; 2) аналіз конкретних виробничих ситуацій; 3) розігрування; 4) повномасштабна ділова гра, що створює професійну діяльність та передбачає наслідки прийнятих рішень [4].

Інтенсивне навчання як технологія формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків передбачає засвоєння великого обсягу мовного матеріалу у стислі терміни за допомогою полілогу між викладачем та студентами. Інтенсивні технології було б доцільно використовувати при цикловому розкладі аудиторних занять.

В умовах науково-технічного прогресу набувають окремого значення **інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ)**. За допомогою ІКТ можна доповнити заняття аудіовізуальними засобами наочності та інтерактивними вправами рецептивно-репродуктивного характеру. ІКТ не можна вважати суто педагогічними, оскільки вони використовуються у різноманітних сферах діяльності. Проте існує інформаційна технологія навчання – педагогічна технологія, що у своїй реалізації спирається на ІКТ [8]. В освітньому процесі медичних ВНЗ використовуються різноманітні інформаційно-комунікаційні засоби навчання, серед яких перевага надається мультимедійним презентаціям, самостійній пошуковій роботі студентів з Інтернет-ресурсами, створюються електронні бібліотеки університетів та електронні депозитарії, комп'ютерне програмне забезпечення та аудіовізуальні засоби навчання. Комп'ютерні програми для навчання поділяються на: 1) навчальні; 2) діагностичні (тестові); 3) тренувальні; 4) бази даних; 5) імітаційні; 6) моделюючі; 7) програми типу «мікросвіт»; 8) інструментальні [5]. Аудіовізуальні засоби навчання поділяються на дві категорії: 1) рецептивне аудіовізуальне навчання; 2) інтерактивне аудіовізуальне навчання. Протягом викладання дисципліни «Українська мова як іноземна» успішно застосовуються численні інформаційні засоби, які служать як засобами наочності, так і засобами контролю: мультимедійні презентації **Microsoft PowerPoint рецептивного та інтерактивного характеру**, програми-презентації Prezi, онлайн-конструктор Learningapps, інтернет-ресурси Ukrainian Lessons Podcast, тести IrenEditor, відеоролики та аудіозаписи.

Полікультурна компетентність може бути сформована у гуманному суспільстві. Гуманістичний підхід може бути реалізований лише завдяки технологіям **особистісно орієнтованого навчання**. Метою особистісно орієнтованого навчання є «процес психолого-педагогічної допомоги особистості у становленні її суб'єктності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні» [7, с.132]. Основними завданнями особистісно орієнтованих технологій є розвиток індивідуальних пізнавальних можливостей кожного студента; виявлення, ініціація, коригування індивідуального (суб'єктного) досвіду студента; допомога особистості студента у самовизначенні та самореалізації; формування в особистості культури життєдіяльності. Загальної класифікації особистісно орієнтованих технологій наразі не розроблено [7, с.134]. Проте існують вимоги, що висуваються до них: 1) організація навчального матеріалу з урахуванням попереднього суб'єктивного досвіду студента; 2) викладення знань, спрямоване на перетворення суб'єктивного досвіду студента; 3) постійне узгодження суб'єктивного досвіду з науковим змістом набутих знань; 5) заохочення самоцінної освітньої діяльності студентів; 6) організація навчального матеріалу з урахуванням можливості студента самостійно обирати зміст, вид та форму розв'язання завдань; 7) контроль та оцінювання не лише результату, а й процесу учіння [7, с. 133].

Однією з технологій особистісно орієнтованого навчання є педагогіка співробітництва. Згідно з цією технологією навчання розглядається як творча взаємодія викладача й студента. Перед студентами ставиться складна мета і навіюється впевненість у досягненні цієї мети. Навчальний матеріал поділяється на влики блоки, які засвоюються із застосуванням опор. Студентові надається вільний вибір навчального часу, відрізків навчального часу для найкращого засвоєння матеріалу. Наприкінці кожного заняття, а також по завершенні кожного блоку проводиться індивідуальне та колективне підбиття підсумків роботи із засвоєння навчального матеріалу. Викладач, згідно з концепцією технології, не виступає єдиним суб'єктом освіти, від якого залежить якість набутих знань, студент також є рівноправним суб'єктом освітнього процесу.

Для адаптації студентів до засвоєння нових знань, а також для ліквідації пробілів, необхідних для засвоєння нового матеріалу, доцільно проводити відпрацювання пропущених занять за принципами технології адаптивного навчання. Суть технології полягає в тому, що студенту, який бажає ліквідувати пробіли в знаннях, пропонується пройти курс навчання, створений за допомогою спеціально розроблених електронних ресурсів. Компонентами курсу навчання є подача нового матеріалу та контроль його засвоєння. Тести та завдання розроблені з урахуванням минулих тем. Якщо студент не виконує завдання, яке стосується минулої теми, йому автоматично видається матеріал цієї теми. Студент не отримає завдання з нової теми, поки не засвоїть необхідні для неї та набуті в минулому знання. В адаптивному навчанні застосовуються індивідуально-особистісний та диференційно-компетентнісний підходи. Проте технологія адаптивного навчання є допоміжним засобом, маючи лише непрямий вплив на формування полікультурної компетенції.

Найменш вивченою, але перспективною є запропонована В.С. Белкіним технологія **вітагенного навчання** (від лат. *vitagenus, a, um* – той, що походить від життя). В основі технології лежить навчання, що базується на вітагенному досвіді – процесі забезпечення балансу в реалізації життєво необхідних потреб особистості з метою формування стійкого способу життєдіяльності людини. *Стадії вітагенного навчання*: 1) первинна – недиференційоване сприйняття вітагенної інформації; 2) оцінно-фільтруюча (особистість детермінує значущість отриманої інформації у філогенезі, потім – в онтогенезі); 3) настановча (особистість стихійно чи осмислено створює установку на запам'ятовування інформації на конкретний період). Згідно з концепцією вітагенного навчання індивідуальність розуміється як точка поєднання численних векторів руху. Думка – це повторення, відбиття цієї енергії, спрямованої вектором в одному напрямку. За аналогією з методом отримання векторних зображень такий підхід до розуміння індивідуальності називається *голографічним*. У вітагенному навчанні важлива цілісність та об'ємність особистості, а досягти цього можна, доповнивши вектори – вітагенним досвідом життєвих ситуацій.

Навчання із застосуванням вітагенної технології має три компоненти: 1) вітагенна проєкція – вітагенна інформація, якої потребує вчитель у процесі навчання для підготовки до викладу нового матеріалу; 2) стереопроєкція – інформація, що йде від викладача, який ви-

користує вітагенну інформацію; 3) голографічна проекція – інформація, що йде від будь-якого додаткового джерела (вітагенний досвід сторонніх осіб, книги, засоби масової інформації, зустрічі з представниками різних галузей науки, виробництва, мистецтва тощо); 4) топографічна проекція – абстрактне моделювання знання, де джерелом його отримання є незнання, інтелектуальні потенції самої особистості [1]. *Прийоми вітагенного навчання:* 1) додаткове конструювання незакінченої освітньої моделі; 2) часова, просторова, змістова синхронізація освітніх проекцій (факти, що викладаються з розкриттям зв'язків); 3) прийом вітагенних аналогій (показ зв'язків абстрактних або архаїчних фактів з реаліями сьогодення); 4) прийом вітагенного одухотворення об'єктів живої та неживої природи.

Вітагенне навчання сприяє формуванню соціокультурної компетентності іноземних студентів-медиків, оскільки досвід взаємодії з представниками інших культур – це також вітагенний досвід. Деякі прийоми навчання, якими оперують при реалізації інших педагогічних технологій (наприклад, прийом занурення у мовне середовище з технології КНІК, прийом ділової гри), дозволяють реалізовувати й голографічний підхід вітагенного навчання.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Технології, описані у статті, звичайно, не вичерпують повного спектра можливостей формування полікультурної компетентності в іноземних студентів-медиків. Серед розглянутих нами вони вбачаються найбільш доцільними та функціональними. Проте універсальної технології, яка б використовувалась у чистому вигляді й не потребувала застосування інших методів, форм і засобів, що доповнюють її, серед цих технологій не існує. Крім того, деякі методи та прийоми збігаються й зустрічаються одразу в декількох педагогічних технологіях. Наприклад, чітко простежується поєднання інтенсивних технологій з ігровими та технологіями особистісно орієнтованого навчання. ІКТ служать вдалим доповненням до кожної з вищезазначених технологій. Протягом дослідження було також виявлено протиріччя між вимогами навчальної програми та необхідністю орієнтації на особистість студента при виборі методів та засобів. Гуманітарні дисципліни у непрофільному ВНЗ রাখовані на поверхневе засвоєння навчального матеріалу. Викладання іноземної мови у нефілологічних ВНЗ має будуватися з урахуванням економії часу та інтенсифікації викладання. Згідно з цією необхідністю пріоритетним має бути вибір викладачем інтенсивних технологій навчання, які є автоматизованими, стандартизованими, такими, що не враховують право студента на самовизначення. При цьому формування полікультурної компетентності іноземних студентів буде неможливим без визнання їхнього суб'єктного досвіду та права на самореалізацію, без допомоги в адаптації та соціалізації у незнайомому іншомовному комунікативному середовищі. Тому при виборі інтенсивних технологій варто враховувати необхідність особистісно орієнтованого підходу. Виходячи з вищезазначеного, нами вбачається доцільним розробити комплексну педагогічну технологію та експериментально перевірити її ефективність. Таким комплексом технологій ми вважаємо технологію комунікативного навчання іншомовній культурі з використанням інформаційно-комунікативних технологій та опорних конспектів і з урахуванням особистісно орієнтованого диференційно-компетентнісного та вітагенно-голографічного підходів. Перспектива подальших досліджень полягає в пошуку нових форм і засобів реалізації вищезазначених педагогічних технологій, проведенні експериментальної роботи для визначення ефективності технологій формування полікультурної компетентності в іноземних студентів-медиків протягом вивчення гуманітарних дисциплін.

Список використаних джерел

1. Белкин А. Витакенное образование в системе педагогического знания (витагенная концепция личности) / А.С. Белкин, Н.О. Вербицкая // Педагогическое образование. – 2007. – № 1. – С. 26–32.
2. Зайцев В. Современное педагогические технологи: учебное пособие. В 2 кн. Кн. 1 / В. Зайцев. – Челябинск, ЧГПУ, 2012. – 411 с.
3. Добротвор О. Комунікативна компетентність як предмет наукового дослідження [Електронний ресурс] / О.В. Добротвор // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2013. – Вип. 3. – С. 5–62. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_3_8

4. Иванова В. Педагогика. Электронный учебно-методический комплекс [Электронный ресурс] / В.А. Иванова, Т.В. Левина. – Режим доступа: http://www.kgau.ru/distance/mf_01/ped-asp/09_01.html

5. Ленкова О. Формування інформаційно-комунікаційних компетенцій майбутніх лікарів на засадах використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі / О.О. Ленкова, С.В. Міщенко, Г.Ю. Мороховець // Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». – 2015. – Т. 15, вип. 3, ч. 1. – С. 264–269.

6. Лілія Гриневич: Серед іноземців найбільше в Україну їдуть навчатися з Індії [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/liliya-grinevich-sered-inozemciv-najbilshe-v-ukrayinu-yidut-navchatisya-z-indiyi>

7. Ортинський В. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / В.Л. Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с. – Режим доступу: http://www.studmed.ru/ortinskiy-vl-pedagogka-vischoyi-shkoli_678246e12e3.html

8. Фіцула М. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – Режим доступу: http://npu.edu.ua/!e-book/book/html/D/ispu_kioivist_Ficyla_Pedagogika_VSh/

References

1. Belkin, A.S. & Verbitskaia, N.O. (2007). *Vitahennoe obrazovanie v sisteme pedahohicheskoho znaniia (vitahennaia kontsepsiia lichnosti)* [Vitagenous education in the system of pedagogical knowledge (vitagenous conception of personality)]. *Pedahohicheskoe obrazovanie* [Teacher Education], no. 1, pp. 26-32 (in Russian).

2. Zaitsev, V. (2012). *Sovremennye pedahohicheskyye tekhnologii: v 2-kh kniakh, kniha 1* [Modern pedagogical technologies: in 2 books, book 1], Cheliabinsk, ChHPU Publ., 411 p. (in Russian).

3. Dobrotvor, O.V. (2013). *Komunikatyvna kompetentnist yak predmet naukovooho doslidzhennia* [Communicative competency as a subject of scientific research]. *Pedahohichniy protses: teoriia i praktyka* [Pedagogical Process: Theory and Practice], issue 3, pp. 56-62. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_3_8 (in Ukrainian).

4. Ivanova, V.A., Levina, T.V. *Pedahohika* [Pedagogics]. Access mode: http://www.kgau.ru/distance/mf_01/ped-asp/09_01.html (in Russian).

5. Lenkova, O.O., Mishchenko, S.V. & Morokhovets, H.Yu. (2015). *Formuvannia informatsiino-komunikatsiinykh kompetentsii maibutnikh likariv na zasadakh vykorystannia kompiuternykh tekhnologii u navchalnomu protsesi* [Forming informational and communicative competency among the future doctors on bases of computer technologies usage in the educational process]. *Visnyk VDNZU 'Ukrainska medychna stomatolohichna akademiia'* [Visnyk VDNZU 'Ukrainian Medical Dentistry Academy'], vol. 15, issue 3, part 1, pp. 264-269 (in Ukrainian).

6. Liliya Hrynevych: *Sered inozemtsiv naibilshe v Ukrainu idut navchatisya z Indii* [Liliya Hrynevych: among foreign students most of the arrived to Ukraine for studying are from India]. *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy* [Ministry of Education and Science of Ukraine]. Access mode: <https://mon.gov.ua/ua/news/liliya-grinevich-sered-inozemciv-najbilshe-v-ukrayinu-yidut-navchatisya-z-indiyi> (in Ukrainian).

7. Ortynskiy, V.L. (2009). *Pedahohika vyshchoi shkoly* [High school pedagogics]. Kyiv: Tsen-tr uchbovoi literatury Publ., 472 p. Access mode: http://www.studmed.ru/ortinskiy-vl-pedagogka-vischoyi-shkoli_678246e12e3.html (In Ukrainian).

8. Fitsula, M.M. *Pedahohika vyshchoi shkoly* [High school pedagogics]. Access mode: http://npu.edu.ua/!e-book/book/html/D/ispu_kioivist_Ficyla_Pedagogika_VSh/ (in Ukrainian).

Статья посвящена анализу использования педагогических технологий формирования поликультурной компетентности иностранных студентов-медиков на протяжении изучения дисциплин гуманитарного цикла, в частности, при изучении дисциплины «Украинский язык как иностранный». В статье проведен анализ литературы по вопросам формирования поликультурной компетентности иностранных студентов-медиков. Автор освещает основные характеристики педагогичес-

ких технологій формування полікультурної компетентності іноземних студентів-медиків, їх принципи, методи, форми, засоби навчання. Автор відзначає необхідність комбінування педагогічних технологій з уделенням уваги технології комунікативного навчання іноземній культурі.

Ключевые слова: поликультурная компетентность, педагогические технологии, интенсивное обучение, информационно-коммуникационные технологии, иностранные студенты-медики, гуманітарні дисципліни.

The article is devoted to the analysis of pedagogical technologies of forming polycultural competency of foreign medical students while learning subjects of the humanitarian cycle, «Ukrainian as a Foreign Language» in particular. The article contains the analysis of literature on the issues of forming policultural competency of the foreign medical students. The author enlightens peculiar characteristics of the pedagogical technologies of forming polycultural competency of foreign medical students, as well as the principles, methods, means of education in these technologies. The author notes the necessity of combining pedagogical technologies paying attention to the communicative technology of foreign culture learning.

Key words: polycultural competency, pedagogical technologies, intensive learning, informational and communicative technologies, foreign medical students, humanitarian disciplines.

Одержано 3.01.2018.